

**Відповідь компетентного органу Польщі на Опитувальник
щодо податкових наслідків для компаній та фізичних осіб, які можуть виникнути
у зв'язку з вимушеним переміщенням таких осіб з України до Республіки Польща
в результаті російського вторгнення**

РОЗДІЛ I. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ

1) Наявність угоди про уникнення подвійного оподаткування з Україною

В відносинах між Україною та Польщею діє Договір про уникнення подвійного оподаткування – Конвенція між Урядом України і Урядом Республіки Польща про уникнення подвійного оподаткування доходів і майна та попередження податкових ухилень від 12 січня 1993 року.

- а. Чи існують будь-які спеціальні процедури, передбачені внутрішнім законодавством Польщі, яких необхідно дотримуватися фізичній особі, яка може бути платником податків у Польщі, щоб скористатися перевагами Конвенції про уникнення подвійного оподаткування з Україною (тобто звільнення від оподаткування, знижені податкові ставки, податковий кредит тощо), або відповідно до яких такі переваги надаються у Польщі?**

Відповідь: Так. За загальним правилом, для того, щоб застосувати певну ставку податку, передбачену Конвенцією про уникнення подвійного оподаткування з Україною (звільнення від сплати податку на прибуток або знижену ставку), платник податку повинен підтвердити своє місце проживання в Україні, надавши польському платнику (далі - податковий агент) довідку про податкове резидентство, що підтверджує його місце резидентства в Україні на момент виплати доходу. Однак, якщо податковий агент здійснює певні виплати одному і тому ж платнику податків, який є пов'язаною особою з податковим агентом, і сума виплат, здійснених протягом року, перевищує 2 мільйони злотих, податковий агент зобов'язаний утримати податок у джерела виплати за стандартною ставкою і не може скористатися звільненням від сплати податку у джерела виплати або зниженою ставкою. Згодом, якщо платник податків має право на звільнення від сплати податку або зменшення податкової ставки, передбачене в Угоді з Україною, застосовується відшкодування податку у джерела виплати (платник податків або податковий агент повинен звернутися до відповідного податкового органу в Польщі).

2) Спеціальні норми в податковому законодавстві, що застосовуються до громадян України у 2022 році

- а. Чи діють у внутрішньому законодавстві Польщі положення, спрямовані на регулювання/пом'якшення/роз'яснення податкових наслідків, які можуть виникнути у зв'язку з прибуттям громадян України до Польщі внаслідок війни (тобто, у зв'язку з безпрецедентним характером подій)?**

Відповідь: У ст. 52zj Закону про ПДФО введено спеціальну норму, адресовану громадянам України. Відповідно до неї, особи, які приїхали до Польщі у зв'язку з військовими діями, що проводяться на території України з 24 лютого 2022 року, можуть повідомити про перенесення центру життєвих інтересів до Польщі шляхом подання письмової декларації про наявність центру особистих або економічних інтересів на території Польщі (тобто центру життєвих інтересів).

У польських правилах оподаткування ПДВ було запроваджено преференції для суб'єктів, які займаються допомогою жертвам війни в Україні.

У зв'язку із залученням багатьох суб'єктів господарювання до надання допомоги жертвам війни в Україні було запроваджено тимчасове (з 24 лютого 2022 року по 30 червня 2023 року) застосування ставки ПДВ у розмірі 0% для безоплатних поставок товарів та безоплатного надання послуг, що надаються з цією метою. Ставка ПДВ у розмірі 0% застосовується до безоплатного постачання всіх видів товарів та безоплатного надання послуг, які можуть бути необхідними для підтримки постраждалих від цього конфлікту, що здійснюються на користь конкретних суб'єктів. Зазначені суб'єкти виступають посередниками у передачі цієї допомоги тим, хто її потребує.

b. Які особливості цих норм, та для яких податкових періодів застосовуються ці правила?

c. Чи буде враховано специфічне становище фізичних осіб, які вимушено переміщені з України до Польщі у зв'язку з безпрецедентним характером подій (наприклад, керуючись принципами, проголошеними деякими країнами в контексті надзвичайних ситуацій - наприклад, COVID-19)?

Будь ласка, надайте додаткові відповіді на запитання цієї Анкети, враховуючи будь-які спеціальні положення, описані вище.

Відповідь: А. Закон про податок на доходи фізичних осіб (далі «Закон про ПДФО»):

I. Звільнення від оподаткування податком на доходи фізичних осіб гуманітарної допомоги, отриманої в період з 24 лютого 2022 року по 31 грудня 2022 року громадянами України, які прибули з України в цей період, у зв'язку з бойовими діями, що тривають на території України (ст. 52zh Закону про ПДФО).

II. Громадяни України можуть повідомити про місцезнаходження центру життєвих інтересів на підставі письмової заяви про наявність центру життєвих інтересів у Польщі (ст. 52zj Закону про ПДФО).

III. Витрати, що підлягають вирахуванню (ст. 52zf Закону про ПДФО):

1. Підлягають вирахуванню витрати на виробництво або ціна придбання предметів або прав, які є предметом пожертвування, здійсненого в період з 24 лютого 2022 р. по 31 грудня 2022 р. з метою протидії наслідкам військових дій на території України, на користь наступних суб'єктів:

1) організації, зазначені в пунктах 2 і 3 статті 3 Закону «Про суспільно корисну діяльність та волонтерство» від 24 квітня 2003 року або прирівняні до них організації, визначені в законах, що регулюють суспільно корисну діяльність, чинних на території України,

2) органи місцевого самоврядування,

2а) губернатори,

3) Державне агентство стратегічних резервів,

4) суб'єкти, які здійснюють на території Республіки Польща або на території України лікувальну або медичну рятувальну діяльність

- якщо вартість виробництва або купівельна ціна не була включена до витрат, що підлягають вирахуванню, в тому числі через амортизацію.

2. Витрати, понесені у зв'язку з безоплатними послугами, спрямованими на протидію наслідкам військових дій на території України, здійсненими в період з 24 лютого 2022 року по 31 грудня 2022 року на користь суб'єктів, перелічених у пункті (1), підлягають вирахуванню в тій мірі, в якій вони не були включені до витрат, що підлягають вирахуванню, в тому числі за рахунок амортизації.

3. Платник податку може вирахувати вартість безоплатно отриманого майна або майнових прав з доходу або виручки відповідно до підпункту 9 пункту 1 статті 26 цього Закону або пункту 1 статті 11 Закону про одноразовий прибутковий податок також у разі, якщо вартість виробництва або вартість придбання такого майна або майнових прав була включена до складу витрат, що підлягають вирахуванню, згідно з пунктом 1 (ст. 52zf Закону про ПДФО).

IV. Виключення з доходу (ст. 52zg Закону про ПДФО).

До доходу не включається вартість пожертвувань та безоплатної допомоги, зазначених у статті 52zf, отриманих у період з 24 лютого 2022 року по 31 грудня 2022 року платниками податків, зазначеними у статті 52zf (1).

V. Звільнення допомоги від податку на прибуток (ст. 52zi Закону про ПДФО).

Грошова допомога, зазначена у статті 13 Закону від 12 березня 2022 року «Про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на території України», звільняється від оподаткування податком на доходи фізичних осіб.

B. Закон «Про податок на прибуток підприємств» (далі – «Закон про ППП»):

Аналогічні положення (преференції), як зазначено вище, в частині витрат, що підлягають вирахуванню, звільнення від витрат та звільнення від податку на прибуток пільг були запроваджені і щодо ППП.

Закон про ППП також включає преференцію для платників «мінімального податку на прибуток», згідно зі статтею 38у Закону про ППП, відповідно до якої: Витрати на отримання доходу, зазначені в статті 38w, які були понесені в період, зазначений у цьому положенні, не беруться до уваги для цілей розрахунку збитків або частки доходів у доходах, зазначених у пункті 1 статті 24с.

C. Податкові періоди:

Пільгові положення щодо ПДФО та ППП застосовуються у 2022 році. Ці положення також діятимуть до кінця 2023 року (законодавчий акт, що продовжує застосування цих пільг до кінця 2023 року, був прийнятий Парламентом 14 грудня 2022 року).

3) Визначення статусу податкового резидента для фізичної особи

а. Які критерії визначення податкового резидентства фізичної особи в Польщі?

Відповідь: Фізичні особи вважаються податковими резидентами Польщі, якщо вони:

- мають центр особистих або економічних інтересів у Польщі (центр життєвих інтересів); або
- проживають на території Польщі більше 183 днів протягом податкового року.

- b. Які факти та обставини будуть враховуватися податковими органами Польщі при прийнятті рішення про резидентство фізичної особи та яким чином ці факти та обставини повинні бути обгрунтовані?**

Відповідь: У випадку критерію, пов'язаного з кількістю днів, проведених у Польщі, ми враховуватимемо всі дні фізичної присутності в Польщі. У випадку з центром життєвих інтересів ми будемо дотримуватися тлумачення, наведеного в Коментарі до ст. 4 Модельної податкової конвенції ОЕСР.

У 2021 році Польща видала офіційні рекомендації щодо тлумачення податкового резидентства фізичних осіб. Керівництво доступне на сайті Міністерства фінансів: <https://www.gov.pl/web/finanse/objasnienia-podatkowe-z-29-kwietnia-2021-r-ws-rezydencji-podatkowej-oraz-zakresu-obowiazku-podatkowego-osob-fizycznych-w-polsce>

- c. Яким чином застосовуються положення «tie-breaker rule», визначені у статті 4 Конвенції про уникнення подвійного оподаткування з Україною, якщо український податковий орган продовжує вважати фізичну особу податковим резидентом України? Зокрема, за яких обставин Польща буде розглядати фізичних осіб, які тимчасово залишили Україну через російське вторгнення:**

- «постійне житло, доступне» для них у Польщі?
- їх «центр життєвих інтересів» у Польщі?

Відповідь: У польському податковому законодавстві немає спеціальних правил щодо податкового резидентства для українських іммігрантів. Таким чином, у цьому відношенні застосовуються загальні правила. Тому ми будемо тлумачити «постійне місце проживання», доступне платнику податків, або «центр життєвих інтересів» у значенні, наведеному в Коментарі до ст. 4 Модельної податкової конвенції ОЕСР.

Положення про «tie-breaker rule», визначене у ст. 4 п. 2 Конвенції про уникнення подвійного оподаткування з Україною, передбачає наступні критерії:

- наявність постійного місця проживання,
- центр життєвих інтересів,
- постійне місце перебування,
- громадянство.

Якщо особа є громадянином обох Договірних Держав або жодної з них, компетентні органи Договірних Держав вирішують це питання за взаємною згодою.

Польща застосовує загальні принципи, викладені в Коментарі до ст. 4 п. 2 Модельної податкової конвенції ОЕСР. Це правило також застосовується до фізичних осіб, які виїхали з України через російське вторгнення.

- d. Припустимо, що фізична особа є податковим резидентом України. Чи потрібна довідка про резидентство, видана в Україні, для податкових органів Польщі з метою підтвердження такого статусу?**

Відповідь: Так, якщо особа є податковим резидентом України, вона повинна підтвердити свій статус, надавши довідку про податкове резидентство, видану відповідним українським податковим органом.

Щодо громадян України запроваджено спеціальну норму, згідно з якою центр життєвих інтересів у Польщі може бути створений на підставі письмової заяви такої особи.

- e. Чи приймуть вони довідку, видану в електронному вигляді (чи її потрібно видавати у паперовому вигляді і ставити апостиль)?

Відповідь: Довідка про податкове резидентство приймається в тому вигляді, в якому вона офіційно видана у вашій країні. Якщо українські податкові органи видають таку довідку в електронному вигляді, вона буде прийнята саме в такому вигляді.

4) Податки, що застосовуються у Польщі

- a. Якщо фізична особа вважається податковим резидентом у Польщі, чи підлягає вона оподаткуванню з доходу, отриманого в будь-якій країні світу, або ж податкове зобов'язання буде обмежено доходом з джерел у Польщі?

Відповідь: Податкові резиденти в Польщі підлягають оподаткуванню щодо усіх своїх доходів/виручки, незалежно від місцезнаходження джерел доходу (необмежена податкова відповідальність).

- b. Які податки, що стягуються в Польщі, можуть бути застосовані до доходу фізичної особи, яка прибула до Польщі з причин, що викликані вимушеною міграцією, за умови, що ця особа:

- кваліфікується як податковий резидент у Польщі?

Відповідь: На таку особу поширюються всі правила оподаткування, що застосовуються до польських податкових резидентів.

У разі отримання доходу з-за кордону оподаткування застосовується з урахуванням відповідного договору про уникнення подвійного оподаткування, укладеного між Польщею та державою джерела доходу.

- не кваліфікується як податковий резидент у Польщі?

Відповідь: Така фізична особа підлягає оподаткуванню лише щодо доходів, отриманих з польських джерел, якщо тільки відповідний договір про уникнення подвійного оподаткування не передбачає іншого.

Залежно від характеру доходу, платник податків зобов'язаний сплачувати ті самі податки, що й податкові резиденти. Крім того, до пасивних доходів також застосовується податок на репатріацію.

- c. За умови, що фізична особа кваліфікується як податковий резидент у Польщі, які ставки податку застосовуються до неї:

- дохід від трудової діяльності, отриманий в Польщі?

Відповідь: Ставка податку становить 12% для бази оподаткування до 120 000 злотих і 32% вище. Неоподатковуваний мінімум становить 30 000 злотих.

- дохід від трудової діяльності, отриманий з джерел за кордоном (тобто в іншому місці, а не у Польщі)?

Відповідь: Ставка податку така ж, як і для доходів, отриманих у Польщі (12%, 32%).

- доходи від будь-якої підприємницької діяльності такої особи, що здійснюється за кордоном?

Відповідь: Ставка податку така ж, як і для доходу, отриманого в Польщі. Платник податків може вибрати форму оподаткування, яка є найбільш прийнятною: загальний режим (12%, 32%), оподаткування за фіксованою ставкою (19%) або одноразовий податок на зареєстрований дохід (спрощена форма оподаткування).

- доходи у вигляді дивідендів, отриманих із джерел за кордоном?

Відповідь: Ставка податку така ж, як і для доходу, отриманого в Польщі (19%).

- виплати відсотків за вкладками на банківських рахунках за кордоном?

Відповідь: Ставка податку така ж, як і для доходу, отриманого в Польщі (19%).

- доходи від продажу рухомого та нерухомого майна за кордоном?

Відповідь: Ставка податку така ж, як і для доходу, отриманого в Польщі.

- дохід від майна та коштів, отриманих у спадщину?

Відповідь: Спадщина та пожертви не обкладаються податком на доходи фізичних осіб

- дохід від соціального забезпечення, на який така особа має право за кордоном?

Відповідь: Доходи від соціальної допомоги звільнюються від оподаткування в Польщі, незалежно від того, де вони отримані (пенсії та ануїтети не вважаються доходами від соціальної допомоги і відповідно оподатковуються).

- інші види доходів з джерел за кордоном, якщо вони спеціально регулюються у Польщі?

Відповідь: Ставка податку є такою ж, як і для доходу, отриманого в Польщі. У всіх випадках іноземного доходу враховуються положення відповідного договору про уникнення подвійного оподаткування.

5) Оподаткування українських підприємств, які продовжують використовувати працю фізичних осіб, які вимушено переміщені з України до Польщі

- а. Якщо фізичні особи, які вимушено переміщені з України до Польщі, продовжують працювати на свого українського роботодавця, перебуваючи в Польщі:

- чи виникають у Польщі в українського роботодавця зобов'язання щодо сплати податку на заробітну плату?

Відповідь: Українські роботодавці, якщо вони не здійснюють господарську діяльність через постійне представництво, розташоване в Польщі, не зобов'язані виконувати обов'язки платника податків перед польськими податковими органами. Якщо доходи працівників, отримані від іноземного роботодавця, підлягають оподаткуванню в Польщі, самі працівники несуть відповідальність за виконання своїх податкових зобов'язань у Польщі.

- **будь ласка, поясніть, коли виникають такі зобов'язання, а також деталі податкових зобов'язань українського роботодавця.**

Відповідь: Українські роботодавці несуть відповідальність за виконання зобов'язань щодо сплати податку на заробітну плату в Польщі лише у випадку, якщо вони здійснюють господарську діяльність через постійне представництво, розташоване на території Польщі. У такому випадку роботодавець зобов'язаний утримувати прибутковий податок із заробітної плати працівника та перераховувати його до відповідного податкового органу в Польщі.

- **чи може український роботодавець мати податкові зобов'язання в Польщі щодо прибутку від своєї діяльності?**

Відповідь: Український роботодавець, який не є податковим резидентом Польщі, зобов'язаний оподатковувати свій прибуток відповідно до статті 7 Конвенції про уникнення подвійного оподаткування. Прибуток такого роботодавця підлягає оподаткуванню в Польщі лише в тій частині, яка відноситься до постійного представництва роботодавця в Польщі.

Поняття постійного представництва визначається відповідно до ст. 5 Конвенції про уникнення подвійного оподаткування з Україною.

6) Усунення подвійного оподаткування

- а. Який метод використовується в Польщі для усунення подвійного оподаткування (на підставі внутрішнього законодавства, з урахуванням Конвенції про уникнення подвійного оподаткування з Україною)?**

Відповідь: Методи усунення подвійного оподаткування визначені у ст. 24 п. 2 Конвенції про уникнення подвійного оподаткування з Україною. В основному, це звільнення із застосуванням прогресивного методу. Однак, що стосується доходів, які підпадають під дію статей 10, 11 і 12 Конвенції про уникнення подвійного оподаткування, застосовується метод податкового кредиту.

Внутрішнє податкове законодавство передбачає кредитний метод лише у випадку відсутності договору про уникнення подвійного оподаткування між Польщею та іншою державою (одностороння пільга).

Метод звільнення як загальний метод, а також кредитний метод для дивідендів, процентів та роялті.

Витяг зі статті 24 п. 2 Конвенції про уникнення подвійного оподаткування з Україною:

- «а) якщо резидент Польщі одержує доход або майно, які відповідно до положень цієї Конвенції можуть оподатковуватись в Україні, тоді Польща звільнить цей доход або майно від податку відповідно до пунктів 3 і 4;
- б) якщо резидент Польщі одержує доходи, які відповідно до статей 10, 11 та 12 можуть підлягати оподаткуванню в Україні, тоді Польща дозволить відрахування з прибуткового податку свого резидента суми, яка дорівнює податку, сплаченому в Україні.»

- в. Які документи знадобляться для підтвердження сплати податків за кордоном?**

Відповідь: Немає конкретних вимог. Польське внутрішнє законодавство не визначає відповідних документів, які повинен надати платник податків для підтвердження суми податку, сплаченого за кордоном. Будь-який документ, що підтверджує сплату іноземних податків, буде прийнятий до уваги. У разі необхідності податкова може попросити надати конкретні документи.

Будь-які офіційні документи, що підтверджують сплату податку за кордоном.

7) Дотримання податкових зобов'язань та звітності

а. Чи є обов'язковим подання податкової декларації для фізичної особи, яка:

- **кваліфікується як податковий резидент у Польщі, і за яких обставин таке подання є обов'язковим, якщо так?**

Відповідь: Резидент Польщі зобов'язаний подавати декларацію про суми отриманих доходів і понесених збитків у податковому році (податкову декларацію). Форма податкової декларації залежить від характеру доходу та відповідного податкового режиму. Наприклад, якщо дохід отримано тільки в Польщі і тільки через платника (роботодавця), необхідно заповнити форму РІТ-37. В інших випадках, тобто якщо платник податку отримує доходи з Польщі та з-за кордону, або якщо протягом року платник податку був зобов'язаний самостійно сплачувати аванси з прибуткового податку, необхідно заповнити декларацію РІТ-36.

- **не кваліфікується як податковий резидент в Польщі, та за яких обставин таке подання є обов'язковим, якщо так?**

Відповідь: Платник податків-нерезидент подає декларацію в Польщі лише щодо доходів, отриманих у Польщі. Польське податкове законодавство передбачає різні типи податкових декларацій залежно від характеру доходу та відповідного податкового режиму. Однакові типи податкових декларацій застосовуються до резидентів і нерезидентів у Польщі.

б. Які строки подання податкових декларацій з податків, що стягуються в Польщі, зокрема, у випадках, зазначених у цій Анкеті:

- **про податки на доходи фізичних осіб для фізичної особи?**

Відповідь: Податкові декларації подаються в Польщі в період з 15 лютого по 30 квітня. Якщо цей день припадає на суботу або святковий день, то крайнім терміном є перший робочий день після нього.

- **на податки на заробітну плату?**

Відповідь: Податкові декларації подаються в Польщі в період з 15 лютого по 30 квітня. Якщо цей день припадає на суботу або святковий день, то крайнім терміном є перший робочий день після нього.

- **про податки для суб'єкта господарювання та самозайнятої особи?**

Відповідь: Податкові декларації подаються в Польщі в період з 15 лютого по 30 квітня. Якщо цей день припадає на суботу або святковий день, то крайнім терміном є перший робочий день після нього.

Ставши платником ПДВ, форму VAT-R слід подати до відповідної податкової інспекції не пізніше дня, що передує дню початку продажу товарів або надання послуг, які підлягають оподаткуванню ПДВ.

c. Куди і як подавати податкові декларації? Чи можна їх подавати в електронному вигляді?

Відповідь: Податкові декларації можна подавати в паперовому або електронному вигляді. Паперову декларацію можна подати безпосередньо до податкової інспекції або через спеціальний сервісний центр, або надіслати через поштового оператора. Датою подання декларації, надісланої до польського поштового відділення Poczta Polska S.A., вважається дата на поштовому штемпелі. Якщо декларація була подана до закінчення терміну, тобто до 15 лютого, вважається, що вона була подана 15 лютого.

Електронну декларацію можна надіслати через наступний веб-сайт: www.podatki.gov.pl. Декларація, надіслана таким чином, може бути як самостійно заповнена платником податків, так і надана податковим органом. Декларація, надана податковим органом, доступна платнику податків з 15 лютого в сервісі Twój e-PIT на вищевказаному веб-сайті.

d. Чи зобов'язана особа отримати ідентифікаційний номер платника податків (ПН) у Польщі для подання податкової декларації?

Якщо так...

- коли і як слід отримувати ПН особам, які прибувають до Польщі з причин, що спричинили вимушену міграцію, за умови, що така особа раніше не вважалася податковим резидентом у Польщі?
- чи можна отримати ПН онлайн для підприємств, які зобов'язані подавати податкові декларації у Польщі, але розташовані в іншому місці?

Відповідь: Податковим ідентифікатором у Польщі для особи, яка не займається підприємницькою діяльністю або не є зареєстрованим платником ПДВ, є номер PESEL, в інших випадках податковим ідентифікатором є NIP.

PESEL можна отримати за запитом (у будь-якому муніципальному офісі) або поза офісом (наприклад, при реєстрації). NIP можна отримати в податковій інспекції, що обслуговує платників податків, якщо є підстави для його присвоєння.

У зв'язку з конфліктом в Україні для громадян України діє спрощена процедура отримання номера PESEL (заяву можна подати до будь-якого муніципального органу).

Відповідь: Питання правил, що стосуються присвоєння номерів PESEL (в тому числі спрощеної процедури), належить до компетенції Міністерства внутрішніх справ і адміністрації.

Особа, яка підлягає оподаткуванню в Польщі, зобов'язана мати польський податковий номер. Присвоєння податкового номера (як правило) не є можливим онлайн.

Платник податків повинен отримати податковий номер не пізніше моменту виникнення податкового зобов'язання (наприклад, під час сплати авансового платежу з прибуткового податку).

8) Сплата належного податку

а. Які строки сплати податкових зобов'язань, зазначених у податковій декларації?

Відповідь: У випадку податку на доходи фізичних осіб - загальний термін сплати податку – 30 квітня року, наступного за податковим роком.

I. Строки сплати податку, якщо платник податку зобов'язаний самостійно нараховувати та сплачувати податок.

Якщо платник податків зобов'язаний самостійно обчислити і сплатити податок, то днем сплати вважається останній день, в який відповідно до положень податкового законодавства повинен бути здійснений платіж - в порядку, передбаченому ст. 47 § 3 Податкового розпорядження. Таким чином, у випадку зобов'язань, що виникають на підставі закону, положення податкового законодавства визначають дати сплати податків, авансових платежів або розстрочок за цими податками (наприклад, податок на доходи фізичних осіб). Аналогічно, норми матеріального права визначають строки сплати податків платниками податків.

II. Дата сплати податку, зазначена в рішенні про визначення суми податкового зобов'язання

Податок, як правило, підлягає сплаті протягом 14 днів з дня вручення рішення про визначення суми податкового зобов'язання - в порядку, передбаченому ст. 47 § 1 Податкового розпорядження (наприклад, рішення про встановлення податкового зобов'язання з податку на нерухоме майно).

б. Чи є можливість сплатити податок, що підлягає сплаті з-за кордону (тобто з українських банківських рахунків), в іноземній валюті або в національній валюті Польщі, але готівкою?

Відповідь: Відповідно до ст. 60 Податкового розпорядження, податок може бути сплачений у готівковій або безготівковій формі. Відповідно до цього положення, днем сплати податку вважається:

1) при сплаті готівкою - день сплати суми податку в касу податкового органу або в касу організації, що обслуговує податковий орган, або на рахунок цього органу в банку, в поштовому відділенні в розумінні Закону від 23 листопада 2012 р. «Про поштовий зв'язок», в кооперативній касі ощадно-кредитної установи, в офісі платіжного сервісу, в платіжній установі, в малій платіжній установі або в установі, що обслуговує електронні гроші, або день стягнення податку платником чи стягувачем;

2) при безготівкових розрахунках - день списання коштів з банківського рахунку платника податку, рахунку платника податку в кооперативній ощадно-кредитній спілці або з платіжного рахунку платника податку в платіжній установі, в малій платіжній установі або в установі електронних грошей на підставі платіжного доручення, а в разі сплати за допомогою платіжного інструменту, відмінного від платіжного доручення, далі – «інший платіжний інструмент», - день отримання підтвердження дозволу на здійснення платіжної операції, зазначеного в ст. 40 п. 1 Закону про платіжні послуги.

У випадку платіжного доручення з банківського рахунку платника податків у банку або кредитній установі або з платіжного рахунку платника податків у платіжній установі ЄС у розумінні ст. 2 п. 32 Закону від 19 серпня 2011 р. про

платіжні послуги або в установі електронних грошей ЄС, яка не має свого офісу або філії на території Республіки Польща, датою сплати податку вважається дата подання платником податків платіжного доручення, якщо сплачена сума буде зарахована на банківський рахунок податкового органу протягом терміну, визначеного в ст. 54 Закону від 19 серпня 2011 року про платіжні послуги. У разі перевищення цього терміну датою сплати вважається дата зарахування суми на банківський рахунок податкового органу.

Відповідно до ст. 61 цього Закону, сплата податків платниками податків, які провадять господарську діяльність і зобов'язані вести книгу бухгалтерського обліку або податкову книгу обліку доходів і витрат, здійснюється у формі платіжного доручення.

Відповідно до ст. 61b § 1 Податкового розпорядження, сплата податків на рахунок податкової інспекції здійснюється з використанням банківського рахунку податкової інспекції або індивідуального податкового рахунку, що ідентифікує платника податків, платника або податкову інспекцію (податковий мікро-рахунок).

Платники податків і підприємці здійснюють платежі, що впливають з податкової декларації, використовуючи податковий мікрорахунок.

Щоб дізнатися номер податкового мікрорахунку, скористайтеся спеціальним генератором. Генератор використовується для перевірки індивідуального податкового рахунку (податкового мікрорахунку) і доступний за посиланням: <https://www.podatki.gov.pl/generator-mikrorachunku-podatkowego/>.

Якщо в поданій податковій декларації вказано обов'язок сплатити податок, можна здійснити платіж:

- готівкою - наприклад, в касі податкової інспекції (якщо каса знаходиться в податковій інспекції) або в касі організації, що обслуговує податкову інспекцію (якщо така послуга доступна в податковій інспекції), або в поштовому відділенні,
- безготівково - наприклад, на основі кредитного переказу або шляхом здійснення платежу за допомогою платіжного інструменту, відмінного від кредитного переказу з вашого банківського рахунку.

Валютою, в якій можна сплатити податок, є польський злотий (PLN).

Щоб сплатити податок банківським переказом, виберіть опцію «податковий переказ», а потім вкажіть:

- номер індивідуального податкового рахунку, що ідентифікує платника податків (індивідуальний податковий рахунок, так званий мікро-рахунок),
- суму податку до сплати,
- період (місяць, квартал, рік),
- символ форми сплати (наприклад, PIT-37).

Якщо податкова декларація подається за допомогою сервісу Your e-PIT і в декларації вказана сума до сплати, податок можна сплатити, вибравши в цьому сервісі опцію «сплатити податок».

Терміни сплати податку

Останній день сплати податку на доходи фізичних осіб у деклараціях РІТ-36, РІТ-37, РІТ-36L, РІТ-38, РІТ-39, РІТ-40А - 2 травня 2023 року.

Більше інформації про розрахунки можна знайти на сайті <https://www.podatki.gov.pl/en/> (англійською мовою).

9) Наслідки недотримання правил оподаткування

а. Які наслідки для фізичної особи за невиконання обов'язків щодо подання звітності та порушення строків сплати податків (штрафи, пеня тощо)?

Відповідь: Відповідно до Закону від 10 вересня 1999 року. - Фіскальний кримінальний кодекс (Законодавчий вісник від 2022 р., поз. 859, 1301), у разі невиконання зобов'язань щодо подання звітності, а саме:

1) неповідомлення компетентному податковому органу про об'єкт оподаткування або податкову базу або неподання декларації, необхідної для розкриття, що призвело до втрати податку, карається штрафом або позбавленням волі, або обома цими покараннями разом (ст. 54 § 1-2 Кримінально-виконавчого кодексу), або штрафом за податкове правопорушення (ст. 54 § 3 Кримінально-виконавчого кодексу)

2) подання до компетентного податкового органу або платника неправдивих податкових декларацій або звітів, або невиконання обов'язку повідомляти про зміну даних, які в них містяться, і тим самим спричинення збитків бюджету, карається штрафом або позбавленням волі, або обома цими покараннями разом, або штрафом за податкове правопорушення (ст. 56 § 1-3 Кримінального кодексу)

3) незважаючи на розкриття об'єкта або бази оподаткування, неподання податкової декларації або заяви до компетентного податкового органу або платника у встановлений строк або, всупереч обов'язку, неподання їх засобами електронного зв'язку карається штрафом за податкове правопорушення (ст. 56 § 4 Кримінально-виконавчого кодексу)

4) неподання вчасно, всупереч зобов'язанням, необхідної податкової інформації (ст. 80 Кримінального кодексу) тягне за собою накладення штрафу за фіскальний злочин. У випадку меншої тяжкості діяння є податковим правопорушенням.

Штраф за фіскальне правопорушення також передбачений у разі систематичної несплати податку у встановлені строки (стаття 57 Кримінального кодексу).

Слід зазначити, що у випадку з фізичними особами, які здійснюють підприємницьку діяльність, перелік діянь, які караються у Кримінальному кодексі і є наслідками порушення податкових зобов'язань, є значно ширшим.

Податок, не сплачений у встановлений строк, є податковим боргом. Основним наслідком несплати податку в установлений строк є обов'язок нарахування та сплати пені на суму податкового боргу. Пеня нараховується від дня, наступного за днем закінчення строку сплати податку (правова підстава: ст. 51 § 1 і ст. 53 § 1, 3 і 4 Закону від 29 серпня 1997 р. «Податкове розпорядження» (Законодавчий вісник за 2021 р., поз. 1540, з наступними змінами і доповненнями).

Якщо фізична особа не сплачує податок, він стягується на підставі поданої нею податкової декларації або рішення компетентного податкового органу. Виконавчий орган стягуватиме несплачений податок разом з пенею та витратами на виконання рішення за рахунок майна цієї особи. Виконавче провадження здійснюватиметься на підставі Закону від 17 червня 1966 р. про виконавче провадження в адміністрації (Законодавчий вісник за 2022 р., поз. 479).

в. Яким чином ці штрафи (стягнення), якщо такі є, стягуються?

Відповідь: Штрафи та пені, накладені на фізичну особу, залежно від їх виду, можуть бути примусово стягнуті в адміністративному або судовому порядку. Виконавчі органи стягують ці штрафи та пеню за рахунок майна цієї особи (наприклад, шляхом накладення арешту на банківські рахунки та ощадні вклади, винагороду за працю, фінансові вимоги та інші майнові права, рухоме та нерухоме майно).

10) Отримання сертифіката про резидентство

а. За умови, що фізична особа вважається податковим резидентом Польщі, яка стандартна процедура отримання сертифіката про резидентство від податкових органів Польщі?

Відповідь: Фізична особа може отримати довідку про перебування у відповідній податковій інспекції (видається на вимогу платника податків). Довідка про перебування в Польщі видається на бланку CFR-1.

Більше інформації про те, як отримати податковий сертифікат в Польщі, а також шаблон заяви можна знайти на сайті Міністерства фінансів: <https://www.podatki.gov.pl/zaswiadczenia/certyfikat-rezydencji-podatkowej-cfr/>

Відповідно до ст. 306і Податкового розпорядження, податковий орган на прохання платника податків видає довідку про його місце проживання або місцезнаходження для цілей оподаткування на території Республіки Польща (сертифікат резидентства).

б. Чи може такий сертифікат видаватися в електронному вигляді?

Відповідь: Форма CFR-1 може бути надіслана в електронному вигляді.

с. Який звичайний термін видачі такого сертифіката з моменту запиту?

Відповідь: Відповідно до ст. 306а § 5 Податкового розпорядження, довідка CFR-1 повинна бути видана без невиправданої затримки, але не пізніше, ніж протягом 7 днів з дня подання заяви на отримання довідки.

11) Посібник щодо податкових зобов'язань, доступний для фізичних осіб з України

Чи видав податковий орган Польщі інструкцію, покликану допомогти особам, які залишили Україну через російське вторгнення, зрозуміти свої податкові зобов'язання згідно з національним законодавством Польщі?

Відповідь: Міністерство фінансів Польщі надало деякі роз'яснення українською мовою, які доступні на урядовому сайті. Більше інформації про оподаткування фізичних осіб можна знайти за наступними посиланнями:

– <https://www.gov.pl/web/ua>

- <https://www.podatki.gov.pl/pit/twoj-e-pit/informacje-w-jezyku-ukrainskim>
 - Загальні інформаційні брошури польською мовою доступні на сайті Міністерства фінансів:
- <https://www.podatki.gov.pl/abc-podatkow/broszury-informacyjne/broszury-pit/>
- (PT) <https://www.biznes.gov.pl/en/firma/taxes-and-insurance-in-poland>

12) Додаткова інформація щодо податкових наслідків

Просимо надати будь-яку додаткову інформацію, яка може мати значення для визначення податкового зобов'язання та виконання вимог податкового законодавства для фізичної особи, яка прибуває до Польщі з причин, що спричинили вимушену міграцію.

Відповідь: Податкові зобов'язання особи, яка прибуває до Польщі з України, у зв'язку з військовими діями, залежать від:

- місця податкового резидентства,
- джерела доходу платника податків (тобто виду зайнятості платника податків),
- способу кваліфікації доходу для цілей оподаткування ПДФО та Конвенції про уникнення подвійного оподаткування з Україною.

Якщо платники податків мають сумніви щодо того, які положення податкового законодавства застосовуються до їхніх податкових зобов'язань, вони можуть звернутися до спеціалізованого органу, завданням якого є надання роз'яснень положень податкового законодавства. Відповідно до ст. 14b Податкового розпорядження, директор Національної податкової інформації на прохання зацікавленої особи (платника податків чи зборів, стягувача) видає тлумачення податкового законодавства в його індивідуальній справі. Заява про індивідуальне тлумачення може стосуватися фактичного стану справ або майбутньої події. Це означає, що платники податків мають можливість отримати інформацію щодо правильного застосування податкового законодавства стосовно їх фактичного стану або майбутньої події.

Крім того, посилаючись на вищезазначений опитувальник щодо можливих реєстраційних зобов'язань за податками, відмінними від податку на прибуток (сторінка 10, літера В, пункт 2), Департамент DOP люб'язно інформує, що ці питання вичерпно описані англійською мовою на сайті Міністерства фінансів за адресою:

<https://www.biznes.gov.pl/en/firma/taxes-and-insurance-in-poland/vat/what-you-should-know-if-you-want-to-settle-vat/vat-registration>.

РОЗДІЛ II. ПИТАННЯ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ КОНКРЕТНИХ ВИПАДКІВ**ВИПАДОК 1. Загальна ситуація (особисті зв'язки з Україною)**

УМОВИ: Пані Наталія П. є громадянкою України за національністю та місцем народження і вважалася податковим резидентом України протягом 2021 фінансового року. У зв'язку з війною вона виїхала з України разом з трьома своїми дітьми і 5 березня 2022 року прибула до Польщі. Чоловік пані Наталії К., з яким вона вела спільне господарство, та її батьки залишилися в Україні та продовжують проживати за місцями свого постійного проживання в Україні.

Після прибуття до Польщі пані Наталія П. була належним чином зареєстрована місцевими органами влади та отримала тимчасовий захист від війни відповідно до внутрішнього законодавства Польщі¹. Захист було надано з 1 квітня 2022 року по 23 березня 2023 року (відповідні посвідки на тимчасове проживання були видані пані Наталії П. та її дітям).

Пані Наталія П. планує залишатися у Польщі до закінчення або скасування воєнного стану в Україні, після чого має намір повернутися до свого домогосподарства. Наразі вона за власні кошти винаймає квартиру в місті у Польщі.

Пані Наталія П. звернулася за соціальною допомогою до Польщі для себе та своїх дітей і отримала право на виплату грошової допомоги у розмірі 600 євро щомісяця. Її діти були прийняті до дитячого садка та школи у місті, де вона тимчасово проживає.

З 2022 року пані Наталія П. не була працевлаштована в жодній країні та ніде не зареєстрована як самозайнята особа. Єдиним її особистим джерелом коштів на проживання в Україні є доходи чоловіка та сімейні заощадження (вклади) в банках.

4 вересня 2022 року тривалість періоду перебування пані Наталії П. та її дітей в Польщі перевищила 183 дні, починаючи з першого дня в'їзду в країну (вона не виїжджала з країни протягом цього періоду та продовжує перебувати в ній і надалі).

ЗАПИТАННЯ:**1) Визначення статусу податкового резидента для фізичної особи**

- a. Враховуючи факти цього випадку, чи буде пані Наталія П. вважатися податковим резидентом Польщі на підставі внутрішнього законодавства Польщі?

Відповідь: Так. Відповідно до положень Закону про ПДФО, пані Наталія вважається податковим резидентом, оскільки її перебування в Польщі перевищує 183 дні протягом року. У випадку, якщо пані Наталія також вважається податковим резидентом України, її місце податкового резидентства визначається відповідно до ст. 4 п. 2 Конвенції про уникнення подвійного оподаткування з Україною.

- b. З якої дати пані Наталія П. буде вважатися податковим резидентом Польщі?

Відповідь: Це залежить від конкретних фактів і обставин.

2) Право на соціальну допомогу (податкові наслідки)

- a. Чи буде соціальна допомога оподатковуватися в Польщі в будь-якому з двох сценаріїв:

¹ Наприклад, у країнах ЄС національне законодавство прийнято відповідно до Директиви ЄС 2001/55/ЄС від 20 липня 2001 року, Рішення Ради ЄС 2022/382 від 4 березня 2022 року.

- 1) За умови, що пані Наталія П. вважається податковим резидентом Польщі?

Відповідь: Ні, тому що соціальні виплати звільняються від ПДФО.

- 2) За умови, що пані Наталія П. НЕ вважається податковим резидентом у Польщі?

Відповідь: Ні, див. відповідь на питання 1 вище.

- б. Чи відрізняються зобов'язання щодо дотримання податкового законодавства для пані Наталії П. від тих, що описані у відповідях на Загальні питання у Розділі I цієї Анкети ?

Відповідь: Немає різниці.

ВИПАДОК 2. Послаблення особистих зв'язків з Україною

Умови: Умови такі ж, як і для випадку 1 Розділу II цієї Анкети, за винятком наступного:

- Пані Наталя П. та її чоловік разом з трьома дітьми виїхали з України та прибули до Польщі. Після того, як вони виїхали з України, їхній будинок був зруйнований під час бойових дій. Вони не мають іншого житла в Україні. Пізніше її батьки також виїхали з України за кордон.
- Тим не менш, пані Наталя П. та вся її родина планують повернутися в Україну, як тільки припиниться або буде скасовано воєнний стан в Україні.

ЗАПИТАННЯ:

- 1) Чи змінюють умови цього випадку відповіді на загальні питання Розділу I та/або відповіді на питання Випадку 1 Розділу II цієї Анкети ?

Відповідь: Так. Пані Наталя відповідає обом критеріям, передбаченим національним законодавством, оскільки її перебування в Польщі перевищує 183 дні протягом податкового року, і вона переїхала до Польщі, яка є центром її життєвих інтересів.

У випадку, якщо пані Наталя також вважається податковим резидентом України, її місце податкового резидентства буде визначатися відповідно до ст. 4 п. 2 Конвенції про уникнення подвійного оподаткування з Україною.

ВИПАДОК 3. Існуючі трудові відносини в Україні

УМОВИ: Умови є такими ж, як для Випадку 1 Розділу II цієї Анкети, за винятком наступного:

- На момент переїзду до Польщі та в подальшому пані Наталія П. продовжує бути штатним працівником українського роботодавця (ці трудові відносини розпочалися до 2022 року).
- Ця українська компанія не має юридичної присутності у Польщі і не веде жодної економічної діяльності з цією країною.
- Пані Наталія П. виконує роботу дистанційно з квартири, яку вона орендує в Польщі. Вона використовує комп'ютер, наданий роботодавцем.
- Вона продовжує отримувати щомісячну заробітну плату на свій банківський рахунок в Україні. Її єдиним особистим джерелом доходу, який покривав її витрати на проживання в Україні, була ця заробітна плата.

- Вона не зверталася за соціальною підтримкою у Польщі та не мала права на жодні соціальні виплати.

ЗАПИТАННЯ:

А. Податкові наслідки для працівника

1) Оподаткування доходів від трудової діяльності

- a. Чи підлягає трудовий дохід пані Наталії П., що виплачується українським роботодавцем, оподаткуванню в Польщі на підставі національного законодавства (просто тому, що вона фізично перебувала у Польщі під час виконання цієї трудової діяльності)?

Відповідь: Так, якщо пані Наталя є податковим резидентом Польщі, вона оподатковується в Польщі щодо всіх своїх загальносвітових доходів. У свою чергу, якщо вона не є резидентом Польщі, її дохід від трудової діяльності буде оподатковуватися відповідно до ст. 15 Конвенції про уникнення подвійного оподаткування з Україною. Таким чином, якщо вона виконує роботу на території Польщі і її перебування перевищує 183 дні в календарному році, її дохід, отриманий з першого дня її перебування в Польщі, буде оподатковуватися в Польщі.

- b. Чи розглядатиме Польща статтю 15 Конвенції про уникнення подвійного оподаткування з Україною як підставу для застосування податку до загального доходу від трудової діяльності, отриманого від українського роботодавця в Україні?

Відповідь: Так. Відповідно до ст. 15 Конвенції про уникнення подвійного оподаткування з Україною, Польща матиме право оподатковувати трудовий дохід, пов'язаний з роботою, виконаною на території Польщі.

Або одержувач перебуває в іншій державі протягом періоду або періодів, що перевищують у сукупності 183 дні у відповідному календарному році;

або винагорода виплачується через постійне представництво або постійну базу, яку роботодавець має в іншій державі (в даному випадку - в Польщі).

- c. За який період календарного року підлягає оподаткуванню у Польщі трудовий дохід пані Наталії П., отриманий від роботодавця в Україні протягом 2022 року?

Відповідь: Такий дохід підлягає оподаткуванню в Польщі з першого дня здійснення трудової діяльності в Польщі.

2) Дотримання податкових зобов'язань та звітності

Якщо пані Наталія П. підлягає оподаткуванню і вимоги відрізняються від тих, що описані в відповідях на загальні питання розділу I цієї Анкети...

- a. Чи буде пані Наталія П. зобов'язана подавати податкову(і) декларацію(ї) в Польщі, якщо вона вважається податковим резидентом у Польщі?

Якщо так...

Відповідь: Немає різниці.

- b. За який податковий період подається перша звітність? Який термін подання першої звітності?

Відповідь: Платник податків, який отримує дохід від трудових відносин без посередництва польського платника, сплачує щомісячні авансові платежі з

прибуткового податку самостійно, до 20 числа місяця, наступного за місяцем, в якому він отримав дохід, а за грудень - до кінцевого терміну подачі декларації.

3) Усунення подвійного оподаткування

Якщо пані Наталія П. підлягає оподаткуванню і вимоги відрізняються від описаних відповідей на загальні питання в розділі I цієї Анкети...

- a. Які документи повинні бути в наявності на підтвердження сплати податків в Україні для усунення подвійного оподаткування у Польщі?

Відповідь: Будь-які офіційні документи, що підтверджують сплату податку за кордоном.

4) Сплата належного податку

- a. Чи застосовуються до пані Наталії П. якісь авансові платежі податку у зв'язку з її статусом працівника в Україні?

Якщо так...

- b. Яким чином розраховуються та сплачуються ці авансові платежі?

Відповідь: Авансовий податковий платіж розраховується на основі доходу, тобто отриманого доходу за вирахуванням щомісячних витрат, що підлягають вирахуванню, та внесків на соціальне страхування, сплачених до польської системи соціального забезпечення (за умови, що платник податків їх сплатив). Розрахований авансовий платіж може бути зменшений на 1/12 від суми, що зменшує податок.

Авансовий податковий платіж повинен бути сплачений до податкової інспекції на індивідуальний податковий рахунок, так званий мікроподатковий рахунок.

В. Податкові наслідки для роботодавця

1) Постанова на податковий облік

- a. Чи існують у Польщі вимоги щодо податкової реєстрації українського роботодавця пані Наталії П. (наприклад, як податкового агента)?

Якщо так...

Відповідь: Український роботодавець, який не має ділової присутності в Польщі, не має жодних інформаційних зобов'язань перед польською податковою службою.

2) Статус постійного представництва (ПП)

- a. Чи буде вважатися діяльність пані Наталії П. як працівника українського роботодавця, для якого вона виконує поставлені робочі завдання дистанційно за допомогою комп'ютера свого роботодавця в орендованому приміщенні у Польщі, постійним місцем діяльності її українського роботодавця?

Відповідь: Польща застосовує загальні принципи, викладені в Коментарі ОЕСР до ст. 5 п. 1. Постійне місце діяльності, через яке повністю або частково здійснюється діяльність підприємства, скоріше за все буде підтверджено.

- b. Чи відрізняється відповідь, якщо вона користується особистим комп'ютером?

Відповідь: Ні.

Якщо постійне місце діяльності українського роботодавця визнано в Польщі...

- b. Які податкові наслідки створення ПП для українського роботодавця в Польщі?

Відповідь: Так, відповідно до пунктів 1 та 2 статті 5 Конвенції про уникнення подвійного оподаткування з Україною.

- c. За відсутності постійного місця діяльності ПП, діяльність якого типу призвела б до присутності пані Наталії П. у Польщі, що призвело б до створення залежного агентського ПП у Польщі?

Відповідь: Відповідно до пунктів 5 та 6 статті 5 Конвенції про уникнення подвійного оподаткування, ПП залежного агента виникає, якщо особа, яка не є незалежним агентом, діє від імені підприємства (в даному випадку українського) і має та зазвичай використовує в Польщі повноваження укладати договори від імені підприємства, за винятком випадків, коли діяльність такої особи обмежується діяльністю, зазначеною в пункті 4 статті 5, яка, у разі її здійснення через постійне місце діяльності, не перетворює це постійне місце діяльності на постійне представництво.

ВИПАДОК 4. Наслідки припинення трудових відносин

УМОВИ: Умови такі ж, як і для випадку 1 Розділу II цієї Анкети, за винятком наступного:

- Пані Наталія П. втратила роботу в Україні у березні 2022 року (останній раз вона отримувала щомісячну заробітну плату від цього роботодавця на свій банківський рахунок в Україні у квітні 2022 року).

ЗАПИТАННЯ:

- 1) Чи буде трудовий дохід, виплачений в Україні з січня по квітень 2022 року, підлягати оподаткуванню у Польщі?

Відповідь: Якщо пані Наталя вважатиметься податковим резидентом Польщі, її дохід від роботи буде оподатковуватися за період проживання в Польщі, з урахуванням положень Конвенції про уникнення подвійного оподаткування з Україною.

- 2) Чи відрізняються податкові зобов'язання пані Наталії П. та її роботодавця від зобов'язань, описаних в інших відповідях на Загальні питання в Розділі I та/або питання до Випадку 3 з Розділу II цієї Анкети ?

Відповідь: Немає різниці. Іноземний роботодавець, якщо він не має постійного представництва в Польщі, не має жодних зобов'язань щодо сплати податків на заробітну плату перед польськими податковими органами. Якщо трудовий дохід пані Наталії підлягає оподаткуванню в Польщі, вона сама буде зобов'язана щомісяця сплачувати авансові податкові платежі. Після закінчення податкового року вона повинна буде подати річну податкову декларацію PIT-36.

ВИПАДОК 5. місце ефективного управління в Польщі

УМОВИ: Умови такі ж, як і для Випадку 1 Розділу II цієї Анкети, за винятком наступного:

- На момент переїзду до Польщі та в подальшому пані Наталія П. продовжує бути штатним працівником українського роботодавця (ці трудові відносини розпочалися до 2022 року).

- За сумісництвом вона обіймає посаду генерального директора (СЕО) в українській компанії. До її обов'язків входить прийняття щоденних управлінських рішень та участь у засіданнях правління компанії. Щонайменше одне таке засідання було проведено в режимі онлайн у травні 2022 року за її участі.
- Ця українська компанія не має юридичної присутності у Польщі і не веде жодної економічної діяльності з цією країною.

ЗАПИТАННЯ:

- 1) Чи призведе діяльність пані Наталії П. на посаді генерального директора української компанії під час її перебування в Польщі до того що:
 - українська компанія (роботодавець) стає податковим резидентом Польщі відповідно до національного законодавства Польщі?
 - українська компанія змінює статус податкового резидентства у зв'язку із застосуванням критерію «місце ефективного управління» (за наявності) на підставі відповідних положень Конвенції про уникнення подвійного оподаткування з Україною?

Відповідь: Щодо податку на прибуток, юридична особа вважається резидентом Польщі, якщо її зареєстрований офіс або місце управління знаходиться на території Польщі.

Вважається, що платник податків має місце управління в Польщі, зокрема, коли поточні справи цього платника податків організовано і безперервно ведуться на території Польщі, зокрема, на підставі:

- 1) договору, рішення, судового рішення або іншого документа, що регулює заснування або функціонування такого платника податків, або
- 2) наданих довіреностей, або
- 3) зв'язків у розумінні положень трансфертного ціноутворення.

Платники податків, які не мають зареєстрованого офісу або керівництва в Польщі, підлягають обмеженій податковій відповідальності і, таким чином, оподатковуються лише з доходу, отриманого на території Польщі.

Це положення застосовуватиметься з урахуванням положень Конвенції про уникнення подвійного оподаткування з Україною.

У цьому випадку податкові органи могли б проаналізувати, де знаходиться місце ефективного управління української компанії. Однак відповідь залежала б від фактів та обставин конкретної справи, а також від характеру обов'язків пані Наталії. Якщо українська компанія буде розглядатися як польський та український податковий резидент відповідно до внутрішнього законодавства, її місцезнаходження буде визначатися відповідно до Конвенції про уникнення подвійного оподаткування з Україною.

Якщо так...

Відповідь: Потрібен детальний аналіз конкретного випадку, однак не можна виключати, що українська компанія змінює свій статус податкового резидента у зв'язку із застосуванням критерію «місце ефективного управління». Відповідно до пункту 3 статті 4 Конвенції про уникнення подвійного оподаткування з Україною, якщо українська компанія (роботодавець) є резидентом обох Договірних Держав, то вона вважається резидентом тієї Держави, в якій

знаходиться її фактичний керівний орган. Польща застосовує загальні принципи, викладені в Коментарі ОЕСР до ст. 4 п. 3.

- 2) Які наслідки отримання статусу податкового резидента для української компанії у Польщі, та яких реєстраційних та комплаєнс-процедур слід дотримуватися в такому випадку?

Відповідь: Наслідком отримання статусу податкового резидента для української компанії в Польщі є те, що така компанія стає платником польського податку на прибуток. Якщо платники податків мають статус податкового резидента Польщі, вони несуть необмежену податкову відповідальність.

Платник податків зобов'язаний вести бухгалтерський облік на умовах, викладених у Законі про бухгалтерський облік.

Стандартна ставка податку на прибуток підприємств становить 19%.

Знижена ставка податку на прибуток у розмірі 9% застосовується до малих платників податків, які отримують дохід (з ПДВ), еквівалентний 1,2 млн. євро або менше, а також до платників податків, які розпочинають новий бізнес у перший податковий рік своєї діяльності.

В принципі, фінансовий (податковий) рік - це 12 послідовних місяців. Для юридичних осіб податковий рік не обов'язково повинен відповідати календарному року; в деяких випадках він може бути коротшим або довшим за 12 місяців.

Платники податків не подають податкових декларацій протягом податкового року, але зобов'язані щомісяця (в окремих випадках щокварталу) сплачувати авансові платежі до 20 числа наступного місяця/кварталу, що настає за розрахунковим періодом.

Платники податків зобов'язані подавати до податкової інспекції річну податкову декларацію про доходи (збитки), отримані в податковому році, до кінця третього місяця наступного фінансового року.

У цей же термін платник податків зобов'язаний сплатити належний податок або різницю між податком, що підлягає сплаті з доходу, зазначеного в податковій декларації, і сумою несплачених авансових платежів за період з початку року. Звіт подається на бланку податкової декларації СІТ-8 разом з необхідними додатками.

Пізніше до форми СІТ-8 платник податків повинен додати фінансову звітність, тобто баланс, звіт про прибутки і збитки та додаткову інформацію. Фінансова звітність повинна бути складена до кінця третього місяця нового фінансового року, потім затверджена компетентним органом, наприклад, правлінням, загальними зборами, і надіслана до податкової інспекції протягом 10 днів з дати затвердження компетентним органом.

Крім того, платник податків зобов'язаний подати фінансову звітність до Національного судового реєстру протягом 6 місяців з початку нового фінансового року.

- 3) Якщо українська компанія вважається податковим резидентом Польщі відповідно до національного законодавства Польщі, а «договірне резидентство» (на підставі Конвенції про уникнення подвійного оподаткування з Україною) має визначитися за процедурою взаємного узгодження між Польщею та Україною, чи має право українська компанія вимагати звільнення від

подвійного оподаткування у Польщі, поки процедура взаємного узгодження визначається?

Відповідь: Результат завершення процедури взаємного узгодження визначатиме правила оподаткування платника податків у Польщі. Якщо Польща та Україна домовляться про статус податкового резидента компанії в Польщі, то Польща, як держава резидентства, забезпечить звільнення від подвійного оподаткування.

ВИПАДОК 6. Нові трудові відносини у Польщі

УМОВИ: Умови такі ж, як і для Випадку 1 Розділу II цієї Анкети, за винятком наступного:

- У червні 2022 року пані Наталія П. прийняла офіційну пропозицію про роботу за сумісництвом від роботодавця у Польщі - це дозволено на підставі її дозволу на тимчасове проживання в цій країні. Вона отримуватиме щомісячну заробітну плату від цього працівника на свій банківський рахунок, відкритий в Польщі.

ЗАПИТАННЯ:

- 1) Як оподатковується у Польщі дохід, що виплачується пані Наталії П. роботодавцем з Польщі? Чи утримується податок у джерела?

Відповідь: Роботодавець розраховує авансовий платіж прибуткового податку з виплачуваної заробітної плати, а потім сплачує його на рахунок податкової інспекції.

За місяці, в яких дохід платника податків, отриманий з початку року на цьому робочому місці, не перевищив суму 120 000 злотих - ставка авансового податку становить 12%.

За місяць, в якому дохід платника податків, отриманий з початку року на цьому місці роботи, перевищив суму 120 000 злотих - авансовий платіж становить 12% від тієї частини доходу, яка не перевищила цю суму, і 32% від перевищення над цією сумою.

За місяці, наступні за місяцем, в якому дохід перевищив 120 000 злотих, платник стягує авансовий платіж у розмірі 32%.

- 2) Чи існують у Польщі для пані Наталії П. будь-які зобов'язання щодо звітування про доходи, отримані від роботодавця в Польщі?

Відповідь: У цьому випадку платник податків зобов'язаний подати податкову декларацію (PIT-37) на основі інформації PIT-11, наданої роботодавцем.

ВИПАДОК 7. Послуги самозайнятої особи, що надаються в Україні

УМОВИ: Умови такі ж, як і для Випадку 1 Розділу II цієї Анкети, за винятком наступного:

- Пані Наталя П. є приватним підприємцем, що працює за спрощеною системою оподаткування в Україні. На підставі цивільно-правових угод вона надає **консультаційні послуги** клієнтам в Україні дистанційно (вважається самозайнятою особою відповідно до законодавства України).
- Особливості спрощеної системи оподаткування в Україні описані в Розділі III нижче. Економічна база оподаткування цим податком є такою ж, як і для податку на доходи фізичних осіб, але фактична база оподаткування є іншою.

ЗАПИТАННЯ:**А. Податкові наслідки для приватного підприємця**

- 1) Чи буде підприємницький дохід, отриманий від клієнтів в Україні, обкладатися податком на прибуток у Польщі?

Відповідь: Якщо пані Наталя є резидентом Польщі для цілей оподаткування, її дохід, отриманий від клієнтів в Україні, буде оподатковуватися в Польщі (ми припускаємо, що вона не має постійного представництва в Україні).

Якщо пані Наталя не є резидентом Польщі для цілей оподаткування, її підприємницький дохід буде оподатковуватися в Польщі тільки в тому випадку, якщо вона здійснює підприємницьку діяльність в Польщі через постійне місце діяльності, розташоване в Польщі. У такому випадку дохід, який відноситься до такого постійного місця діяльності, оподатковується в Польщі.

Якщо так...

Відповідь: Так, якщо постійне місце діяльності фізичної особи, через яке повністю або частково здійснюється діяльність підприємства, знаходиться в Польщі. Польща застосовує загальні принципи, викладені в Коментарі ОЕСР до ст. 5 п. 1 і ст. 7 п. 1.

- 2) Чи відрізняються зобов'язання щодо звітування пані Наталії П. від тих, що описані у відповідях на загальні питання у розділі I?

Відповідь: Те саме, що й вище.

- 3) Чи є можливість для пані Наталії П. зменшити суму податку у Польщі на суму спрощеного податку, сплаченого пані Наталією П. з такого доходу в Україні за правилами уникнення подвійного оподаткування?

Відповідь: Внутрішнє податкове законодавство Польщі не містить положень, які б дозволяли платнику податків-нерезиденту зменшити суму податку на суму податку, сплаченого в іншій державі. Якщо платник податків є податковим резидентом Польщі, він має право усунути подвійне оподаткування за допомогою методу усунення подвійного оподаткування, передбаченого у відповідній Конвенції про уникнення подвійного оподаткування.

Якщо так...

Відповідь: Для пані Наталії П. як резидента Польщі буде застосовано метод звільнення (див. відповіді на загальні питання в розділі I).

- 4) Яка процедура подання такої заяви (тобто, чи потрібно просити про це в податковій декларації)? Які документи необхідні для підтвердження суми податку, сплаченого в Україні?

Відповідь: Дивіться пояснення в розділі «Загальні питання».

- 5) Чи були б відповіді на вищезазначені питання цього випадку іншими, якби пані Наталя П. не була визнана податковим резидентом Польщі?

Відповідь: Дивіться пояснення, наведені вище.

В. Реєстраційні зобов'язання для приватного підприємця

- 1) Чи потрібна реєстрація в органах влади для здійснення такої підприємницької діяльності у Польщі?

Якщо так...

- 2) Які відповідні реєстраційні зобов'язання (включаючи зобов'язання, пов'язані з податками, крім податку на прибуток; та неподаткові зобов'язання - наприклад, соціальні внески та комерційна реєстрація²) у цьому сценарії, та які відповідні процедури?
- 3) Які наслідки недотримання таких реєстраційних вимог?

Відповідь: Підприємець, який здійснює господарську діяльність у Польщі, відповідно до принципу «єдиного вікна», підлягає реєстрації в Центральному реєстрі реєстрації та інформації про господарську діяльність CEIDG (питання реєстрації бізнесу залишається поза межами компетенції Міністерства фінансів – цим питанням займається Міністерство підприємництва та технологій).

Здійснення певних видів діяльності (наприклад, консультаційна діяльність) може призвести до необхідності реєстрації платником ПДВ у податковій інспекції за місцем знаходження платника податків.

ВИПАДОК 8. Послуги самозайнятої особи, що надаються по всьому світу

УМОВИ: Умови такі ж, як і для випадку 1 Розділу II цієї Анкети, за винятком наступного:

- Пані Наталія П. є зареєстрованим приватним підприємцем, який сплачує спрощений податок в Україні та на підставі цивільно-правових угод надає **консультаційні послуги** дистанційно клієнтам не тільки в Україні, а й в інших країнах, включаючи Польщу, **без додаткової** реєстрації як самозайнята особа у Польщі.

ЗАПИТАННЯ:

А. Податкові наслідки для приватного підприємця

- 1) Чи змінить надання підприємницьких послуг клієнтам у Польщі приватним підприємцем, зареєстрованим в Україні, режим, що застосовується до умов випадку 7 розділу II цієї Анкети?

Відповідь: Ні. Польща має право на оподаткування, якщо постійне місце діяльності фізичної особи, через яке повністю або частково здійснюється діяльність підприємства, знаходиться на території Польщі.

- 2) Чи може такий факт мати наслідком визнання постійного представництва для здійснення підприємницької діяльності у Польщі, за умови, що пані Наталія П. не визнається податковим резидентом Польщі, а визнається особою, яка здійснює таку господарську діяльність з постійного місця провадження діяльності у Польщі?

Відповідь: Якщо пані Наталя надає послуги через постійне місце діяльності в Польщі, її дохід, пов'язаний з таким постійним місцем діяльності, буде оподатковуватися в Польщі відповідно до ст. 14 Конвенції про уникнення подвійного оподаткування з Україною.

- 3) Чи були б відповіді на вищезазначені питання цього випадку іншими, якби пані Наталя П. була визнана податковим резидентом Польщі?

² Податки на споживання, такі як ПДВ, внески на соціальне страхування для самозайнятих осіб, страхові податки, податки на майно, податки на багатство, державні або муніципальні податки, інші обов'язкові внески тощо.

Відповідь: Пані Наталя, як польський податковий резидент, зобов'язана сплачувати податки в Польщі зі всіх своїх загальносвітових доходів. Якщо вона не здійснює підприємницьку діяльність через постійне місце діяльності, розташоване за кордоном, її дохід буде оподатковуватися тільки в Польщі.

А. Реєстраційні зобов'язання для приватного підприємця

- 1) Чи потрібна реєстрація в органах влади для здійснення такої підприємницької діяльності у Польщі?

Якщо так...

- 2) Які відповідні реєстраційні зобов'язання (включаючи зобов'язання, пов'язані з податками, крім податку на прибуток; та неподаткові зобов'язання - наприклад, соціальні внески та комерційна реєстрація³) у цьому сценарії, та які відповідні процедури?
- 3) Які наслідки недотримання такої вимоги щодо реєстрації?

Відповідь: Підприємець, який здійснює господарську діяльність у Польщі, відповідно до принципу «єдиного вікна», підлягає реєстрації в Центральному реєстрі реєстрації та інформації про господарську діяльність CEIDG (питання реєстрації бізнесу залишається поза межами компетенції Міністерства фінансів – цим питанням опікується Міністерство підприємництва та технологій).

Здійснення певних видів діяльності (наприклад, консультативна діяльність) може призвести до необхідності реєстрації як платника ПДВ у податковій інспекції за місцем знаходження платника податків.

³ Податки на споживання, такі як ПДВ, внески на соціальне страхування для самозайнятих осіб, страхові податки, податки на майно, податки на багатство, державні або муніципальні податки, інші обов'язкові внески тощо.